

**ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА
БІБЛІОТЕКА
СЕКТОР ІНФОРМАЦІЇ З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА**

**61003 м. Харків, вул. Кооперативна, 13/2
т. 731-31-32**

**МЕМОРІАЛЬНІ ДОШКИ ВОЇНАМ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТАМ,
ВСТАНОВЛЕНІ У ХАРКОВІ**

(НОВІ ПАМ'ЯТНИКИ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРИ)

**(Оглядова довідка за матеріалами періодичних видань
за 2018 -2019 роки та інтернет-ресурсів)**

**Матеріал підготувала: Казанцева Н.Ю. – зав. сектором інформації
з питань культури і мистецтва Харківської обласної універсальної
наукової бібліотеки**

Харків 2020

Рішенням виконавчого комітету Харківської міської ради «Про встановлення меморіальних дощок» від 17 січня 2018 року №45 у Харкові встановлено меморіальні дошки воїнам-інтернаціоналістам. Відповідну роботу проводила громадська організація «Харківська міська спілка ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів)».

Афганська війна (1979 – 1989) – воєнний конфлікт, що розгорнувся на території Демократичної Республіки Афганістан. Вивід радянських військ із Афганістану (згідно з Женевськими домовленостями про політичне урегулювання положення навколо ДРА) розпочався 15 травня 1989 року і тривав вісім місяців. Починаючи з 2004 року, цей день ми відзначаємо як День шанування учасників бойових дій на території інших держав.

За десять років воєнних дій, в Афганістані загинуло більш 200 харків'ян. І на честь 25-річчя виведення військ виникла ідея встановити меморіальні дошки в школах, де вони навчались.

Меморіальні дошки воїнам-інтернаціоналістам, які героїчно загинули в Афганістані, було заплановано встановити на будівлях загальноосвітніх навчальних закладів міста Харкова:

Маслюженку В.В., Черкашинінову О.В. на будівлі Харківської гімназії № 144 за адресою: вул. Бучми, 30-Е;

Решетніку С.О. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 143 за адресою: вул. Зубенка, 21-А;

Горкавенку В.В., Ковальову С.Г. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 142 за адресою: вул. Валентинівська, 20-В;

Кобіну В.М. на будівлі навчально-виховного комплексу № 139 за адресою: вул. Гвардійців-Широнінців, 40-Ж;

Костенку О.В. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 128 за адресою: вул. Зубенка, 72-Б;

Юрченку Ю.В. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 123 за адресою: вул. Академіка Павлова, 142-А;

Пономарьову А.О. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 111 за адресою: вул. Бучми, 18-Д;

Степаненку А.С. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 103 за адресою: просп. Тракторобудівників, 110;

Северюкову С.В. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 58 за адресою: просп. Ювілейний, 53-Б;

Слаквіну В.І. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 42 за адресою: вул. Світла, 39-А;

Марченку В.Д. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 31 за адресою: вул. Зубенка, 32;

Смислову А.М. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 25 за адресою: просп. Тракторобудівників, 87-В;

Козеросу В.В. на будівлі навчально-виховного комплексу № 8 за адресою: Салтівське шосе, 61;

Сулимі О.В. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 44 за адресою: вул. Костичева, 2;

Безкровному Ю.С. на будівлі Харківської гімназії № 46 за адресою: вул. Державінська, 4-А;

Григорову С.П. на будівлі Харківської спеціалізованої школи № 77 за адресою: вул. Садовопаркова, 2-А;

Мареничу О.А. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 78 за адресою: пр-д Садовий, 7;

Торбукову С.М. на будівлі Харківської гімназії № 82 за адресою: просп. Героїв Сталінграда, 171 -Б;

Мініну С.В. на будівлі Харківської гімназії № 83 за адресою: вул. Тарасівська, 43/45;

Гіренку О.Ю. на будівлі навчально-виховного комплексу № 112 за адресою: вул. Гордона, 1;

Навальному І.Б. на будівлі Харківської спеціалізованої школи № 114 за адресою: просп. Гагаріна, 157;

Резніченку І.М. на будівлі Харківської спеціалізованої школи № 29 за адресою: вул. Балакірева, 16-А;

Бикову О.В. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 148 за адресою: просп. Перемоги, 74-Д;

Гальцеву С.В. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 129 за адресою: вул. Ключківська, 224;

Митрохину Д.О. на будівлі Харківської спеціалізованої школи № 132 за адресою: вул. Новгородська, 1;

Ізраїліту В.Г. на будівлі Харківської спеціалізованої школи № 87 за адресою: вул. Башкирська, 2;

Маслію О.В. на будівлі Харківської гімназії № 86 за адресою: пров. Золочівський 1-й, 3;

Нещасному В.М. на будівлі Харківської спеціалізованої школи № 85 за адресою: вул. Зубарева, 29;

Куценку Ю.Г. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 118 за адресою: вул. Роганська, 17;

Гусеву Г.В. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 113 за адресою: просп. Архітектора Альошина, 9;

Машкову Г.В., Мес'янінову В.А., Радченку В.С., Хлебнікову І.М. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 2 за адресою: вул. Харківських Дивізій, 8;

Алтуніну М.Ф. на будівлі Харківської гімназії № 14 за адресою: вул. Амосова, 20;

Довнар Є.Ч. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 145 за адресою: вул. Амосова, 24-А;

Кузнєцову В.Є. на будівлі Харківської загальноосвітньої школи № 59 за адресою: пров. Чаплигінський, 12;

Каменєву В.С. на будівлі Харківської гімназії № 39 за адресою: вул. Тімірязєва, 45;

Золочевському О.В., Макарову В.М. на будівлі Харківської гімназії № 34 за адресою: вул. Локомотивна, 2;

Іванову Ю.І. на будівлі Харківської спеціалізованої школи № 66 за адресою: просп. Гагаріна, 260;

Застелі О.В. на будівлі Харківської гімназії № 55 за адресою: вул. Валентинівська, 13-Д;

Ігнатію В.Ф. на будівлі Харківської спеціалізованої школи № 17 за адресою: вул. Академіка Павлова, 313-В.

Джерело інформації:

Про встановлення меморіальних дощок [Електронний ресурс] // Реєстр актів харківської міської ради.- Режим доступу: <http://kharkiv.rocks/reestr/666051>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

**МЕМОРІАЛЬНІ ДОШКИ, ВСТАНОВЛЕНІ
ВОЇНАМ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТАМ У 2018 РОЦІ**

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ДМИТРА МІТРОХІНА**

24 квітня 2018 року у Харківській спеціалізованій школі №132 по вул. Новгородській, 1 (Шевченківський р-н) відкрили меморіальну дошку випускнику школи, який загинув в Афганістані, Дмитру Мітрохину.

Дмитро Мітрохін був покликаний в військо 11 травня 1982 року.

Пройшов «учебку» в Гайжюнай, після якої поповнив склад обмеженого контингенту 40-ї Армії. В Афганістані проходив службу в складі 350 гвардійського

парашутно-десантного полку, виконував обов'язки навідника-оператора бойової машини. У складі підрозділу неодноразово брав участь в різних бойових операціях. На одній з них в лютому 1983 року він серйозно захворів, був евакуйований в госпіталь, де помер 21 лютого 1983 року.

Дмитро Мітрохін був нагороджений орденом Червоної Зірки (посмертно).

Джерело інформації:

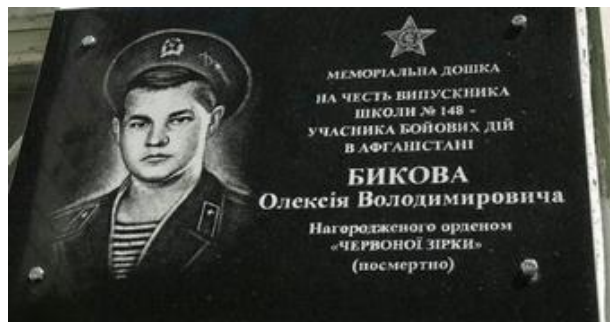
У Харкові відкрили пам'ятну дошку воїну-афганцю [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/-38555.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Торжественное открытие мемориальной доски Дмитрию Митрохину [Електронний ресурс] // Общественная организация «Харьковский городской Союз ветеранов Афганистана (воинов-интернационалистов)».- Режим доступу: <http://afganec.kharkov.ua/index.php/public/1742-2018-05-02-13-41-21>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСІЯ БИКОВА**

3 травня 2018 року в Харківській загальноосвітній школи №148 (Шевченківський р-н) було відкрито меморіальну дошку випускнику школи, який загинув в Афганістані, Олексію Володимировичу Бикову.

Олексій Володимирович Биков загинув 21 березня 1988 року під час обстрілу госпіталю, в якому перебував на лікуванні. Почувши розриви реактивних снарядів, Олексій кинувся допомагати виносити тяжко поранених в безпечне місце, при цьому був смертельно поранений. Похований в Харкові на 9-му міському кладовищі.

Олексій Биков нагороджений орденом Червоної Зірки (посмертно).

Джерело інформації:

У Харкові відкрили меморіальну дошку воїну-афганцю [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-kharkovi-vidkrili-memorialnu-doshku-voinu-afgantsyu-38634.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ
Г. МАШКОВА, В. МЕСЬЯНІНОВА, В. РАДЧЕНКА,
І. ХЛЄБНІКОВА**

15 травня 2018 року у Харківській загальноосвітній школі №2 (Немишлянський р-н) відкрили меморіальну дошку колишнім випускникам, які загинули в Афганістані.

Дошку встановили на честь Геннадія Євгеновича Машкова, Валерія Анатолійовича Месьянінова, Валерія Семеновича Радченка та Ігоря Миколайовича Хлєбнікова.

Джерело інформації:

В пам'ять о героях // Харьков. известия.- 2018.- 17 мая.

На честь воїнів-афганців встановили меморіальну дошку в Харківській школі №2

[Електронний ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/na-chest-voiviv-afgantsiv-vstanovili-memorialnu-doshku-v-kharkivskiy-shkoli-2-38744.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ІГОРЯ РЕЗНИЧЕНКА**

8 червня 2018 року на фасаді будівлі Харківської спеціалізованої школи №29 (вул. Балакірєва, 16-а) відкрили меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту Ігорю Резниченку.

Меморіальна дошка відкрита випускнику школи 1979 року народження, який загинув в Афганістані.

Резниченко Ігор Миколайович народився 1 червня 1962 року в місті Харкові. Служив старшим стрільцем десантно-штурмової групи 48-го Пянджського прикордонного загону Середньоазіатського прикордонного

округу. У Республіці Афганістан брав участь у бойових операціях, пошуках, засідках. У серпні 1981 року в ході бойової операції десантно-штурмова група потрапила під сильний вогонь противника. Зайнявши вигідну позицію, рядовий Резниченко вів вогонь у фланг душманів, що насадили, це сприяло успішній висадці

основних сил десанту. У бою отримав тяжке поранення і помер у військовому госпіталі міста Душанбе 2 жовтня 1981 року. Похований на кладовищі №13 у Харкові. Нагороджений орденом Червоної Зірки (посмертно).

Джерело інформації:

В Харькове установили меморіальную доску воину-интернационалисту (Фото) [Електронний ресурс] // Городской Дозор.- Режим доступу: <http://dozor.kharkov.ua/news/social/1197715.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

У Харкові встановили меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-kharkovi-vstanovili-memorialnu-doshku-voinu-internatsionalistu-38970.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ СЕРГІЯ ГАЛЬЦЕВА**

19 жовтня 2018 року на фасаді Харківської загальноосвітньої школи №129 по вул. Клочківській, 224 встановили меморіальну дошку учаснику бойових дій в Афганістані Сергію Гальцеву.

Сергій Гальцев закінчив цей навчальний заклад у 1976 році.

Джерело інформації:

В харьковской школе №129 установили мемориальную доску воину-афганцу [Електронний ресурс] //

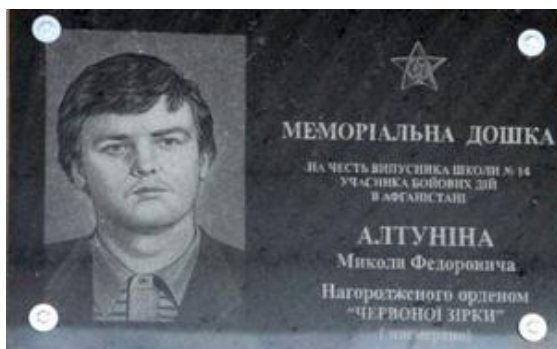
NewsRoom Kharkiv.- Режим доступу: <https://newsroom.kh.ua/news/v-harkovskoy-shkole-no129-ustanovili-memorialnuyu-dosku-voinu-afgancu>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

<https://kharkov.comments.ua/news/u-harkovi-vstanovili-1/>

<https://kh.depo.ua/ukr/kh/u-harkovi-uvichnili-pam-yat-zagiblogo-afgancya-20181020856188>

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ МИКОЛИ АЛТУНІНА

29 листопада 2018 року у Харківській гімназії № 14 (Немишлянський р-н) встановили меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту Миколі Федоровичу Алтуніну.

Саме у цьому навчальному закладі свого часу навчався М. Алтунін.

Джерело інформації:

В Харькове установили меморіальную дошку воїну-інтернаціоналісту [Електронний ресурс] // NewsRoom Kharkiv.- Режим доступу:

<https://newsroom.kh.ua/news/v-harkove-ustanovili-memorialnuyu-dosku-voinu-internationalistu>

[internacionalistu](https://newsroom.kh.ua/news/v-harkove-ustanovili-memorialnuyu-dosku-voinu-internationalistu), вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Памяти героя // Харьков. известия.- 2018.- 4 дек.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ЄВГЕНА ДОВНАРЯ

5 грудня 2018 року в Харківській загальноосвітній школі №145 у Немишлянському районі відкрили меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту Євгену Довнарю.

Євген Чеславович Довнар народився у Харкові, закінчив школу №145. Навчався в Харківському інституті інженерів комунального будівництва. У Республіці Афганістан виконував інтернаціональний обов'язок з 1983 року.

Брав участь в 18 бойових операціях. У серпні 1984 року в районі населеного пункту Астан провінції Парван мотострілецька рота, в якій він служив, була обстріляна противником. Відображаючи напад, при зміні вогневої позиції був важко поранений осколками міни і помер на полі бою.

Нагороджений орденом Червоної Зірки (посмертно). Похований на міському кладовищі в Харкові.

Джерело інформації:

В Харькове установили меморіальную дошку погібшему в Афганістане воїну [Електронний ресурс] // NewsRoom Kharkiv.- Режим доступу:

<https://newsroom.kh.ua/news/v-harkove-ustanovili-memorialnuyu-dosku-pogibshemu-v-afganistane-voinu>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

У Харкові відкрили меморіальну дошку воїну-афганцю [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/ukharkovi-vidkrili-memorialnu-doshku-voinu-afgantsyu-40529.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

<https://mykharkov.info/news/v-harkove-otkryli-memorialnuyu-doshku-voinu-afgantsu-36303.html>

<http://dozor.kharkov.ua/news/social/1203726.html>

https://xk5.com.ua/news.php?id=45053%26utm_source=ukr.net%26utm_medium=link%26utm_campaign=news%26utm_term=kharkov

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ВОЛОДИМИРА КАМЕНЄВА

12 грудня 2018 року на фасаді Харківської гімназії №39 (Новобаварський р-н) відкрили меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту Володимиру Каменєву.

Каменєв Володимир Семенович народився і виріс у Харкові. Після закінчення школи №39 працював слюсарем на «Харківському заводі тракторних і самохідних шасі».

В Афганістані служив в 317-му гвардійському парашутно-десантному полку 103-ї повітряно-десантної дивізії. Володимир Каменєв взяв участь в 30 бойових операціях, нагороджений медаллю «За відвагу» і посмертно – орденом Червоної Зірки. Загинув 2 квітня 1984 року під час

виконання бойового завдання.

Джерело інформації:

В Харькове увековечили пам'ять погибшего воина-афганца: фото-факт [Електронний ресурс] // Вечерний Харьков.- Режим доступу: <https://vecherniy.kharkov.ua/news/152265/>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

В Харькове увековечили память погибшего в Афганистане [Електронний ресурс] // NewsRoom Kharkiv.- Режим доступу: <https://newsroom.kh.ua/news/v-harkove-uvekovechili-pamyat-pogibshego-v-afganistane>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

<https://www.objectiv.tv/objectively/2018/12/12/v-harkove-ustanovili-memorialnuyu-doshku-voinu-afgantsu/>

https://xk5.com.ua/news.php?id=45725%26utm_source=ukr.net%26utm_medium=link%26utm_campaign=news%26utm_term=kharkov

МЕМОРІАЛЬНІ ДОШКИ, ВСТАНОВЛЕНІ ВОЇНАМ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТАМ У 2019 РОЦІ

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ЮРІЯ КУЦЕНКА

29 січня 2019 року в Індустріальному районі Харкова відкрили меморіальну дошку на честь загиблого в Афганістані воїна-інтернаціоналіста, випускника школи №118, Юрія Куценка.

Куценко Юрій Григорович народився 9 січня 1958 року. Після закінчення школи №118 вступив до Харківського військового авіаційного

технічного училища №1 на спеціальність «вертольотчик», яке закінчив у 1979 році. Служив у Львові, Коростені. Брав участь в навчаннях «Захід», де проявив мужність, хоробрість і був нагороджений медаллю «За бойові заслуги». У 1981 році був відправлений для виконання інтернаціонального обов'язку в Афганістані. Всього в льотній книжці

Юрія Куценка 310 бойових вильотів, 300 годин нальоту. Це були підтримка бойових дій наземних військ, висадка десанту, знищення ворожих баз забезпечення і складів зі зброєю. 20 вересня 1982 року він повинен був летіти у відпустку, але довелося летіти на знищення банди душманів під Гератом. Екіпаж виконав бойове завдання і повертався на аеродром, коли вертоліт був збитий вогнем противника. Юрій Куценко посмертно нагороджений орденом Червоної Зірки.

Джерело інформації:

В Харкове відкрили меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту [Електронний ресурс] // Медиа група «Объектив».- Режим доступу: <https://www.objectiv.tv/objectively/2019/01/30/v-harkove-otkryli-memorialnuyu-doshku-voynu-internatsionalistu/>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

У Харкові відкрили меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-kharkovi-vidkrili-memorialnu-doshku-voynu-internatsionalistu-40878.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ГЕННАДІЯ ГУСЄВА

5 лютого 2019 року на фасаді школи №113 в Індустріальному районі Харкова було відкрито меморіальну дошку учаснику бойових дій Афганістані Геннадію Віталійовичу Гусєву.

Геннадій Віталійович Гусєв навчався в Харківській школі №133, після цього – в 22-му професійно-технічному училищі. Працював на Харківському ремонтно-механічному заводі.

У квітні 1983 року був покликаний в армію. Був кулеметником, брав участь у багатьох рейдових бойових операціях. Під час бойового виходу біля населеного пункту Махтерлам провінції Лагман, де його підрозділ вступив у бій з душманами, Гусєва важко поранило. Незважаючи на поранення, солдат продовжував вести вогонь, щоб підтримати бойових товаришів. Помер від втрати крові перед відправкою в госпіталь. Посмертно нагороджений орденом Червоної Зірки.

Джерело інформації:

В Індустріальному районі відкрили меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/news/v-industrialnomu-rayoni-vidkrili-memorialnu-doshku-voynu-internatsionalistu-40933.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

МЕМОРІАЛЬНІ ДОШКИ, ПРИСВЯЧЕНІ ПАМ'ЯТІ ВОЇНІВ-ІНТЕРНАЦІОНАЛІСТІВ У СЛОБІДСЬКОМУ РАЙОНІ

У травні-червні 2019 року у Слобідському районі м. Харкова на фасадах шкіл, де навчались воїни-інтернаціоналісти, були відкриті меморіальні дошки.

- 14 травня – Олександрю Гіренку (школа №112);
- 16 травня – Олександрю Мареничу (школа №114);
- 21 травня – Ігорю Навальному (школа №78);
- 23 травня – Сергію Григорову (школа №77);
- 28 травня – Сергію Мініну (гімназія №83);
- 29 травня – Сергію Торкубову (гімназія №82);
- 30 травня – Олександрю Сулімі (школа №44);
- 4 червня – Юрію Безкровному (гімназія №46).

Встановлення пам'ятних знаків з метою увічнення пам'яті воїнів-інтернаціоналістів, які загинули в Афганістані, виконуючи свій військовий обов'язок, проводиться в Харкові за рішенням міської ради від 17 січня 2018 року.

Джерело інформації:

Меморіальні дошки в пам'ять про вісьмох воїнів-інтернаціоналістів відкрили в травні-червні на будівлях шкіл у Слобідському районі [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського

ГОЛОВИ, ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ.- Режим доступу:
<https://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-slobidskomu-rayoni-vidkrili-memorialni-doshki-voinam-afgantsyam-41859.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСАНДРА ГІРЕНКА

14 травня 2019 року на будівлі Харківської школи №112 по вул. Гордона, 1, відкрили меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту Олександрю Юрійовичу Гіренку.

Олександр Гіренко народився у Харкові. Навчався в середній школі №112, після закінчення працював слюсарем. Повістку в армію отримав 12 травня 1985 року. Пройшов курс молодого бійця, прийняв присягу, отримав звання молодшого сержанта – командира відділення БДМ. Місце служби в

Афганістані – 345-й гвардійський окремих парашутно-десантний полк (Баграм). За мужність і відвагу, проявлені під час вирішення бойових завдань, був нагороджений медаллю «За відвагу».

Смертельне поранення Олександр Гіренко отримав в бою під Джелалобадом, де взвод, в якому він служив, десантувався з вертольотів і забезпечував висадку основних сил підрозділу. В ході бою гвардії молодший сержант Олександр Гіренко кулеметним вогнем знищив чотири вогневі точки душманів, але був смертельно поранений. Нагороджений орденом Червоної Зірки (посмертно).

Джерело інформації:

В школі №112 установили меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту [Електронний ресурс] // Харьковские Известия.- Режим доступу: <http://izvestia.kharkov.ua/tv-proekty/hi/3462/1289784.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

У Харкові увічнили пам'ять воїна-інтернаціоналіста [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Харківської міської ради, міського голови, виконавчого комітету.- Режим доступу: <https://www.city.kharkov.ua/uk/news/u-kharkovi-uvichnili-pamyat-voina-internatsionalista-41662.html>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ІГОРЯ НАВАЛЬНОГО

21 травня 2019 року на будівлі Харківської спеціалізованої школи №114 було встановлено меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту Ігорю Борисовичу Навальному.

Ігор Навальний народився 10 жовтня 1964 року у місті Харкові, навчався у Харківській спеціалізованій школи №114. Після закінчення

восьмого класу продовжив навчання в будівельному управлінні №1. Строкову службу Ігор Навальний почав 4 квітня 1983 року у Середній Азії у гірському учбовому центрі. Там його підготували і відправили до Афганістану у складі 56-й гвардійської окремої десантно-штурмової бригади. Воїн десантник

Навальний Ігор загинув 16 серпня 1984 року в Афганістані, виконуючи бойове завдання.

Джерело інформації:

Відкриття меморіальної дошки Ігорю Навальному [Електронний ресурс] // Управління освіти.- Режим доступу: <http://slobidske-ruo.edu.kh.ua/novini/id/2959/vn/Відкриття-меморіальної-дошки-Ігорю-Навальному/>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА, ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ СЕРГІЯ ГРИГОРОВА

23 травня 2019 року на будівлі Харківської спеціалізованої школи №77 Харківської міської ради Харківської області було встановлено меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту Сергію Павловичу Григорову.

Сергій Григоров навчався у 77 школі, а по її закінченню – в механіко-технічному технікумі, який закінчив у лютому 1983 року, а 30 березня 1983

року Комінтернівським райвійськкоматом був призваний у лави Радянської Армії. Як і багато інших «афганців», пройшов через навчальний підрозділ. У червні 1983 року він уже командував відділенням зв'язківців у роті зв'язку 66-й окремої мотострілкової бригади в/ч п.п.93992 – Джелалабад. Потім до

цієї посади додалася ще одна старший акумуляторник роти.

Під час бойової операції в провінції Кунар відділення під командуванням Григорова вступило в бій із загоном душманів, який намагався прорватися до командного пункту, і відбило атаку ворога. Молодший сержант Григоров діяв сміливо й рішуче. Під час бойової операції Сергій тяжко захворів та помер. Місце поховання зв'язківця – кладовище № 5 м. Харкова.

Указом президента Верховної Ради СРСР від 23 листопада 1984 року нагороджений Орденом «Червоної зірки» (посмертно).

Джерело інформації:

Відкриття меморіальної дошки Григорову Сергію Павловичу [Електронний ресурс] // Управління освіти.- Режим доступу: <http://slobidske-ruo.edu.kh.ua/novini/id/2963/vn/Відкриття-меморіальної-дошки-Григорову-Сергію-Павл/>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ СЕРГІЯ МІНІНА**

28 травня 2019 року на будівлі Харківської гімназії №83 Харківської міської ради Харківської області було встановлено меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту Мініну Сергію Васильовичу.

Сергій Мінін народився в Харкові. Закінчив середню школу №83. У квітні 1981 року був призваний до лав Радянської Армії. Служити йому довелося в Туркестанському воєнному окрузі, де в навчальному підрозділі молодий солдат 26 квітня прийняв військову присягу, опанував професію телеграфіста. По закінченню навчання 1 листопада 1981 року перетнув державний кордон: Афганістан.

Рядового Сергія Мініна призначили в підрозділ забезпечення вертолітного полку в Шинданде. Тут він деякий час виконував завдання та підтримував зв'язок з Кабулом. Згодом Сергія перекинули на аеродром у Кандагарі. Незабаром частину, у якій служив рядовий Сергій Мінін, терміново передислокували до аеропорту Газни, сформувавши 1198-у окрему роту зв'язку та радіотехнічного забезпечення в/ч п.п. 30163. 8 липня 1982 року рядовий Мінін виконував завдання командира поруч з аеродромом Газни. Під час виконання поставлених задач Сергій підірвався на міні та загинув разом з товаришем.

Похований на 5 кладовищі в Харкові. Указом голови Верховної Ради СРСР від 1 листопада 1989 року Мінін Сергій Васильович був нагороджений орденом «Червоної зірки» (посмертно).

Джерело інформації:

Відкриття меморіальної дошки Мініну Сергію Васильовичу [Електронний ресурс] // Управління освіти.- Режим доступу: <http://slobidske-ruo.edu.kh.ua/novini/id/2965>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ СЕРГІЯ ТОРБУКОВА**

29 травня 2019 року на будівлі Харківської гімназії №82 Харківської міської ради Харківської області було встановлено меморіальну дошку воїну-інтернаціоналісту Торбукову Сергію Миколайовичу.

Торбуков Сергій Миколайович до лав збройних сил був призваний 12 листопада 1979 року. 3 грудня виконував інтернаціональний обов'язок у складі 177-го мотострілецького полку 108-ї мотострілкової дивізії. Отримав звання ефрейтора, командував відділенням. 3 липня 1980 року підрозділ, в якому проходив службу Сергій брав участь в ліквідації банди душманів під Кабулом. Під час бою отримав смертельне поранення.

Указом Голови Верховної Вади СРСР від 1 листопада 1989 року Торбукова Сергія Миколайовича нагороджено Орденом «Червоної Зірки» (помертно).

Джерело інформації:

Відкриття меморіальної дошки Торбукову Сергію Миколайовичу [Електронний ресурс] // Управління освіти.- Режим доступу: <http://slobidske-ruo.edu.kh.ua/novini/id/Відкриття-меморіальної-дошки-Торбукову-Сергію-Мико/>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ОЛЕКСАНДРУ СУЛІМІ**

30 травня 2019 року на будівлі Харківської загальноосвітньої школи I – III ступенів № 44 встановлена меморіальна дошка випускнику школи, воїну-інтернаціоналісту Сулімі Олександр Володимировичу.

Суліма О.В. віддав життя, виконуючи свій інтернаціональний обов'язок. Посмертно нагороджений Орденом «Червоної Зірки».

Джерело інформації:

Відкриття меморіальної дошки випускнику школи №44, воїну-інтернаціоналісту Сулімі Олександр Володимировичу [Електронний ресурс] // Управління освіти.- Режим доступу: <http://slobidske-ruo.edu.kh.ua/novini/id/2970>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ЮРІЯ БЕЗКРОВНОГО**

4 червня 2019 року на будівлі гімназії № 46 ім. М.В. Ломоносова встановлена меморіальна дошка Безкровному Юрію Сергійовичу.

Безкровний Юрій Сергійович народився 4 червня 1961 року у робітничій сім'ї. До призову на військову службу навчався в Харківській гімназії № 46. У квітні 1982 р. відправлений офіцером в Афганістан.

При виконанні бойового завдання вертоліт Мі-24 був підбитий і загорівся в повітрі. За наказом командира він покинув бойову машину. Але в повітрі бортовий авіатехнік потрапив під несучий гвинт і загинув.

Таке офіційне повідомлення про загибель сина отримала його мама.

Посмертно нагороджений Орденом «Червоної Зірки».

Джерело інформації:

Відкриття меморіальної дошки воїну-афганцю, випускнику гімназії Безкровному Юрію Сергійовичу [Електронний ресурс] // Харківська гімназія № 46.- Режим доступу: <http://gymnasium46.edu.kh.ua/novini/id/1526>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

Відкриття меморіальної дошки випускнику гімназії №46, воїну-інтернаціоналісту Безкровному Юрію Сергійовичу [Електронний ресурс] //

Управління освіти.- Режим доступу: <http://slobidske-ruo.edu.kh.ua/novini/id/2972>, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані укр. мов.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ВАЛЕРІЯ НЕЩАСНОГО**

10 вересня 2019 року на будівлі школи №75 (вул. Шарикова, 46) відкрили меморіальну дошку на честь учасника бойових дій, який загинув в Афганістані, Валерія Нещасного.

21 жовтня 1987 року літак Ан-12БК зіткнувся на зльоті з вертольотом

Мі-24 над аеродромом в Кабулі. В результаті авіакатастрофи загинули 18 осіб, у тому числі і Валерій Нещасний.

Джерело інформації:

На ХТЗ установили меморіальную дошку воину [Електронний ресурс] // "Status quo".- Режим доступу:

https://www.sq.com.ua/rus/news/novosti/11.09.2019/na_htz_ustanovili_memorialnuyu_dosku_voinu, вільний.- Назва з екрану.- Текст на екрані рос. мов.

Памяти героя // Слово ветерана Харківщини.- 2019.- 13 – 19 верес.

**МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА,
ПРИСВЯЧЕНА ПАМ'ЯТІ ВІКТОРА ЛУГОВСЬКОГО
(у сел. Малинівка Чугуївського р-ну)**

2020 року у селищі Малинівка Чугуївського району, на фасаді ліцею №2 було відкрито меморіальну дошку на честь воїна-інтернаціоналіста, молодшого сержанта Віктора Луговського, який навчався у цьому навчальному закладі.

В. Луговський героїчно загинув 8 серпня 1984 року, виконуючи інтернаціональний обов'язок.

Джерело інформації :

Шемчук З На відкритті меморіальної дошки на фасаді ліцею №2 у Малинівці / З. Шемчук // Вісник Чугуївщини.- 2020.- 22 лют.